

รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. แผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
ข้อเสนอแนะ 1) รัฐควรเร่งผลักดันกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนยังไม่มีกฎหมายรองรับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวม เพื่อสร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่จะเป็นฐานรากร่วมกันให้ประชาชนไม่สามารถทนต่อการใช้ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติ การละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยครอบคลุมการดำเนินงานทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สื่อ โรงเรียนให้สามารถนำสู่ผลลัพธ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่ดีขึ้นของประเทศไทย และพัฒนาสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงของมนุษย์ตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรม รัฐจึงควรสร้างหลักประกันให้มนุษย์ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต โดยการผลักดันให้มีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวม เพื่อให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพ และรัฐควรพิจารณาทบทวนการเสนอร่างกฎหมายที่อาจกระทบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติการดำเนินกิจกรรมขององค์กรไม่แสวงหากำไร พ.ศ.								
ตัวชี้วัด จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ถูกผลักดันให้มีผลใช้บังคับเพิ่มขึ้น								
3 (5)	การปรับปรุง (ร่าง) พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (กฎหมายรองรับสังคมสูงวัยคนไทยอายุยืน)	เพื่อปรับปรุงกฎหมายด้านผู้สูงอายุให้ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มผู้คุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านการดูแลสุขภาพเหลือและการจัดการทรัพย์สินผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง	1. ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ 2. ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน 3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย	ปัจจุบันคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบแล้วและอยู่ระหว่างขอความเห็นของกระทรวงการคลัง	-	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กยพ., สลก.)	✓	-

1. แผนปฏิบัติการด้านการเมืองการปกครอง								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
ข้อเสนอแนะ 8) รัฐควรพัฒนาระบบการเข้าถึงบริการด้านการขนส่งโดยเฉพาะกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ และพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและคุณภาพการให้บริการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและลดการใช้ยานพาหนะส่วนตัว ตลอดจนสร้างความมั่นคงปลอดภัยในการเดินทางช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิตบนท้องถนน รวมถึงการมีมาตรการเพื่อบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ อาทิ มาตรา 20 (8) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สิทธิของคนพิการในการใช้สัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม ค่าเช่า สำหรับสัตว์นำทาง เครื่องมือ และอุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการ								
ตัวชี้วัด 8.1 มีจำนวนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อการเข้าถึงบริการด้านขนส่งโดยเฉพาะกลุ่มคนพิการ และผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น								
15 (208)	โครงการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสถานที่สาธารณะที่เหมาะสมกับผู้สูงวัยและทุกวัย ประกอบด้วย (1) โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อผู้สูงวัย	- เพื่อปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย	- ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ด้วยและมีที่พักอาศัยที่ไม่เหมาะสมปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ	- ปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุ ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 13,302 หลัง - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะในการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ รุ่นภาคกลางและภาคเหนือ จำนวน 200 คน	1. ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและที่อยู่อาศัยไม่ปลอดภัยได้รับการปรับปรุง/ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย 2. ช่างในชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ในการปรับปรุง/ซ่อมแซมบ้านของผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุตามหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กคส.)	-	✓

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
ข้อเสนอแนะ 1) รัฐควรมีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกเหนือจากมาตรการการช่วยเหลือต่าง ๆ ที่อยู่ในแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสุข และไม่เป็นการระของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ อาทิ สร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจที่เป็นมาตรการระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการพิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้เรื่องการปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ การส่งเสริมมาตรการจูงใจให้ภาครัฐและภาคธุรกิจจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อบรรเทาภาระงบประมาณภาครัฐด้านสวัสดิการชราภาพในระยะยาวที่สำคัญ ยังเป็นการแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานในบางวิชาชีพ								
ตัวชี้วัด มีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างเป็นรูปธรรม								
35 (6)	การขับเคลื่อนแผนบูรณาการ การเตรียมความพร้อมรองรับ ผู้สูงวัย	1. เพื่อขับเคลื่อนงานแผน บูรณาการร่วมกับหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย 2. เพื่อให้เกิดการนำแผน ไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับ ส่วนกลางและระดับพื้นที่	- หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนบูรณาการ การเตรียมความพร้อม รองรับผู้สูงวัย	1. จัดการประชุมพิจารณา กรอบการจัดทำข้อเสนอ งบประมาณแผนงานบูรณาการ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ สังคมสูงวัย ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568 2. จัดประชุมชี้แจงการจัดทำ ข้อเสนองบประมาณ แผนงานบูรณาการ เตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	ระดับความสำเร็จในการ ขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ สังคมสูงวัย ร้อยละ 100	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กยผ.)	✓	✓

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
				3. จัดประชุมพิจารณา โครงการร่วมในแผนงาน บูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 4. จัดทำข้อเสนองบประมาณ รายจ่ายบูรณาการแผนงาน บูรณาการ เตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 5. จัดทำ (ร่าง) แผนภาพ ความเชื่อมโยง 6. ดำเนินการทบทวน ผลสัมฤทธิ์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดของแผนงาน บูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย				

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
				7. ดำเนินการตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลผลการ ดำเนินงานและการใช้จ่าย งบประมาณ ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ที่ได้รับจาก การใช้จ่ายงบประมาณ 8. ติดตามรายงานผล การเบิกจ่าย				
36 (7)	ส่งเสริมกลไกการพัฒนา ผู้สูงอายุในชุมชน	1. เพื่อสร้างกลไกการพัฒนา ผู้สูงอายุในชุมชน และเป็น ศูนย์รวมให้ผู้สูงอายุ และคนทุกวัยมีสถานที่ในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนา คุณภาพชีวิตและส่งเสริม อาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) มีการขับเคลื่อนกิจกรรม และบริการที่เหมาะสม ครอบคลุมในทุกมิติสำหรับ ผู้สูงอายุและคนทุกช่วงวัย	- ผู้สูงอายุและคนทุกวัย	กิจกรรมที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ขับเคลื่อนกิจกรรมใน ศพอส. 2,118 แห่ง มีผู้เข้าร่วม กิจกรรม จำนวน 210,500 คน	1. ขับเคลื่อนและสร้างความ เข้มแข็ง ศพอส. 2. ศพอส. ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ (เกรด A B C) ร้อยละ 70 3. มีพื้นที่ที่เป็นกลไก การพัฒนาผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กศส.)	✓	✓

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
37 (8)	ส่งเสริมภาคีเครือข่าย เตรียมความพร้อมรองรับ สังคมผู้สูงอายุ	1. ครอบคลุม ชุมชน สังคม หน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึง ความสำคัญของการเข้าสู่ สังคมสูงอายุ และเห็นความสำคัญ ที่จะดูแล ใส่ใจมีความผูกพัน ระหว่างกัน 2. หน่วยงานทุกภาคส่วน เห็นความสำคัญและพร้อม ให้บริการการดูแล ตามบทบาทของหน่วยงาน ที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ 3. หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เห็นความสำคัญของการ เตรียมความพร้อม ของบุคลากรเพื่อเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุ	- เครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนต่าง ๆ	หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างความตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของผู้สูงอายุ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้สูงอายุ มีจำนวน เครือข่ายที่เข้าร่วม 1,060 เครือข่าย	1. ครอบคลุม ชุมชน สังคม หน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึง การเข้าสู่สังคมสูงอายุ และเห็นความสำคัญที่จะ ดูแล ใส่ใจ มีความผูกพัน ระหว่างกัน 2. หน่วยงานทุกภาคส่วน เห็นความสำคัญและพร้อม ให้บริการ การดูแล ตามบทบาทของหน่วยงาน ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ร้อยละ 80	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กศส.)	✓	✓

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
38 (9)	สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจถึงกระบวนการชราภาพตระหนักถึงคุณค่า ศักดิ์ศรี และ มีความรับผิดชอบ	- ให้ความรู้เรื่องกระบวนการชราภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการยอมรับและตระหนักว่าการชราภาพเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามช่วงชีวิตและเตรียมการอย่างไรให้ดีที่สุดก่อนถึงวัยดังกล่าว	- ผู้สูงอายุและคนทุกวัย	จัดกิจกรรมรณรงค์สร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้สูงอายุทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมและเกิดการยอมรับว่าการชราภาพเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามช่วงชีวิต	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กศส.)	✓	✓
ข้อเสนอแนะ 2) รัฐควรส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ เสริมสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน (digital literacy) รวมทั้งวางมาตรการ การเข้าถึง สวัสดิการรัฐเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและบริการสำหรับผู้สูงอายุ โดยอำนวยความสะดวกให้เข้ารับสิทธิตามพื้นที่ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีปัญหา เกี่ยวกับการเดินทาง การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงการปรับปรุงระบบการขนส่งเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุด้วย ตลอดจนการป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์หรือ การถูกละเมิดโดยเทคโนโลยีสารสนเทศ								
ตัวชี้วัด 2.2 มีมาตรการอำนวยความสะดวกเพื่อการเข้าถึงสวัสดิการรัฐเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น หรือมีการพิจารณาปรับปรุงวิธีการในการเข้าถึงสวัสดิการและความช่วยเหลือต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและทั่วถึง								
39 (39)	การปรับปรุง (ร่าง) พระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	ปรับปรุงแนวทางการสร้างหลักประกัน ด้านรายได้ของผู้สูงอายุในระยะยาว - จัดให้มีมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน	- ผู้สูงอายุ	ปัจจุบันคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และอยู่ระหว่างขอความเห็นของกระทรวงการคลัง	-	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) (กยผ., สลก.)	✓	✓

10.แผนปฏิบัติการกลุ่มผู้สูงอายุ								
ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความก้าวหน้า โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
							ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		แก่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงาน ของรัฐเพื่อพิจารณาให้ผู้สูงอายุเข้าทำงานหรือการขยายอายุการทำงานให้ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุเกิน 60 ปี - จัดให้มีผู้คุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลือจากรัฐได้โดยสะดวก						